

NIEZGODA (521) *sb f*

W pisowni łącznej (518), w rozłącznej (3).

Wszystkie samogłoski jasne.

sg *N* niezgoda (141). ◇ *G* niezgody (71). ◇ *D* niezgodzie (6). ◇ *A* niezgodę [*w tym*: -ą (1)] (59). ◇ *I* niezgodą [*w tym*: -ąm (1)] (32). ◇ *L* niezgodzie (33). ◇ *pl N* niezgody (51). ◇ *G* niezgód (36); -ód (2), -(o)d (34). ◇ *D* niezgodóm (3) *BialKaz*, *SarnStat*, *SkarKazSej*, niezgodám (1) *SkarJedn*; ~óm (1), -(o)m (2). ◇ *A* niezgody (58). ◇ *I* niezgodami (10). ◇ *L* niezgodach (20); -ach (17), -äch (2), -(a)ch (1); -äch *GroicPorz*; -äch : -ach *WujJud* (1:1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Brak jedności, jednomyślności, porozumienia, różnica zdań; niesnaska, spór, swar; nieprzyjaźń, wrogość; discordia Mymer¹, BartBydg, Mącz, Modrz, Calep, JanStat, Cn; dissensio Miech, Mącz, Calag, Calep, JanStat, Cn; discrepantia BartBydg, Mącz, Calep, Cn; dissidium Mącz, Calep, Cn; dissidentia Calep, JanStat, Cn; contentio Vulg, Calep; seditio Calep, JanStat; iurgium Vulg; inimicitia Modrz; adversitas, causa, contrarietas, disceptatio, dissentio, lis, repugnantia, segregatio Calep; sententiarum diversitas, quaestio JanStat; discorditas, dissensus, dividia Cn (417) : Więc wżyfłko człowiecze ciáło/ Prze niezgodę iest zniŹczáło: Iż członkowie wlporni byli/ Swego brzuchá nie karmili. *BierEz* R2, F2, 14, R2; *Mymer*¹ 34v; *BartBydg* 43, 141, 154b; *Effuła est contentio super principes [...]* I wylała fie niezgoda [*contemptio Vulg; sporká Leop; wzgárdá WujBib*] na kxiążeta/ y przepuścił na nie iż błádzili *WróbŻółt* 106/40; (*marg*) Rzecz rozna niefpóra. (–) A ták y my gdychmy rozno Snadz z orzemy piałek prozno (*marg*) Niezgodá. (–) *RejRozpr* G, D4, E4; Bom ia bacząc te niezgodę [...] Preczem fię od niei wezbrała. Wydząc iż niebyło zgodi Bo tam czefto byly zwadi. *RejKup* d6; *LibMal* 1551/161; *RejWiz* 172 *marg*, Dd3; *RejZwierz* 22; *BibRadz* 4. *Esdr* 15/33; *OrzRozm* D, O3v *marg*; Vczyniá tho Grekom niezgodá/ iż moc á páństwo Othománkie roflo/ á im od Othomána Prufya álbo Bitynia wziętá *BielKron* 239v, 209v, 240, 297; *KochZg* A2v; *Mącz* 65b; *OrzQuin* B2, B2v, O3; *SarnUzn* B7v, H6v; *RejPos* 334 *marg*; *BialKat* 126; *RejZwierc* 236v; *WujJud* 127v [2 r.], 133, L18v; *WujJudConf* 11; *SkarJedn* A2, 59, 126, 336, D5v; *Calag* 600b; ieden Kárdynał záwołał: Papielz náłz iest Piotr z Muronu: wnet wżyfłcy po dwu letney niezgodzie/ záraz fię z podziwieniem zgodzili/ y iego obráli. *SkarŻyw* 472; gdy nic zprzećiwienia niemáłz/ á ieden drugiego nie gániąc/ fwe prowadzi/ ktoremu [*lege*: ktore mu] fię lepłzym być zda/ ná rzeczy wolney ná obie ftronie: nie iest żadna niezgodá/ ále piękna rozliczność/ y rozmáitość drogi/ do iednegołz końca wiodącey. *SkarŻyw* 538, 284, 538 [3 r.]; *ReszPrz* 54 *marg*; *BielSjem* 10, 12; ále ftráćili [*Węgrzy*] Kroleftwo niezgodá swoiá/ ktora niezgodá káżdą Rzeczpołpolitá y bez *electiey* do vpadku przywiedzie. *GórnRozm* A2; ze Pan wniezgodzie obrani pozitetni nam bic niemoze *Paprup* E2v; *ActReg* 13; *Calep* 29a, 329a, 330a [2 r.], 332b, 333a [2 r.]; bo po znáczney fzkodzie Polak obaczy/ co to bydź w niezgodzie. *GrochKal* 14; *KołakCath* C3v; *WujNT* 136; Iż bacząc [...] iákové fpułtofzenia zá niezgodámi idá [*qualisque vastitas discordiam subsequatur Jan Stat* 864] [...] bacząc ná roftérki/ zwády opłakáné/ nieprzełpieczności/ nienawiści/ nielubości/ obrażenia/ które między [...] Królem Polfkim [...] á [...] Miłtrzem wielkim były włzczeté: potym vmyłły náłze ku pokoiowi y zgodzie obróciliłmy [...] rzeczy które zá niepokoyimi y fpory były zburzoné y rozerwáné [...] ku piérwłzému*

ftanu chcąc przywieźdź *SarnStat* 1086, 121; Vpokoiwfzy Polfkę od niezgody, Czechaczkom oddał [Władysław Herman] y Prufakom łzkody. *KlonKr* C3v, E2v; *PowodPr* 20; tak że fię między sobą rwáli/ tãrgáli/ kãłáli/ iednãk przećię o tym rádźili/ ãcz w niezgodzie *CzahTr* D3; E; Obeyrzyćie fię [...] ná ty łzkody y vtrãty/ ktore wam z niezgody vraftãiã. (*marg*) Rátowãć fię oyczyznã w niezgodzie nie może. (–) *SkarKazSej* 673a; Domowe woyny powftãć mogã w niezgodzie. *SkarKazSej* 673b *marg*, 671b *marg*, 672a *marg*, 673a *marg* [2 r.], 673b [3 r.], 674a [2 r.] (22).

niezgoda czego [= w czym] (2): Niczym inłzy^m [nie poginęły królestwa] iedno niezgodã wiały [...] iãka teras roźność ieft wierze/ iãłne rzeczy łãm/ że co rozumow/ to confesy roźlicznych [!]/ co głow ktore się zá rozumne maia/ tyło [!] wiar. *BialKaz* I; A Iż w téy zacnéy Koronie [...] ieft niemãło *dissidentes in religione* przeltrzegãiãc nápotym iãkich łediciy y tumultów/ z téy przyczyny/ rozerwãnia/ álbo niezgody religiiéy. Wãrowãli to łobie niektórzy obywãtele Koronni Confoederãciã ofobliwã; że w téy mierze *in causa religionis*, maia w pokoiu bydź zãchowãni. *SarnStat* 114.

niezgoda około czego (7): A gdy Norymberg Miãłto rãdem bãrzo Wenecyi podobne/ około tych Sãdów wielkie niezgody w łobie miewãło/ tedy Norymbergczãnie do Wenetow połgãli *OrzRozm* T4, P_v *marg*; *BialKaz* I; *SkarJedn* 19, 61; *CzechEp* 259 *marg*; Nie gãłzã [heretycy] niezgody około wiały/ ãle iã podniecãiã mowiaç/ y zle Apoftolkie łłowã przywodzãc *SkarKazSej* 684a.

niezgoda o co (1): że fie iuz máło nie włzyłtki królestwã obelzly tã niezgodã o wiaře/ y rzadkie któreby iãkiéy znãcznéy klęłki nie wzięło. *KochWr* 39.

niezgoda między kim (45): Gdy w ten cas miedzi Graeki niezgoda była, tak iż dwa Cefarze Trapefonłki á Conftantinopolłki miedzi łobã o panłtwo walczyli [*Graecis dissentientibus, et imperatore Trapesuntino et Constantino de imperio certantibus*]. *MiechGlab* 66; *LibLeg* 11/66v; *KromRozm I Gv marg*; iż łã dobrzy y źli wkołcycele/ gotowa nyezgodã myędzy nimi *KromRozm III E8*; *DiarDop* 111; iż teź one [dziatki] zá młodych á noworołtych lat vczyć potrzebã/ wyedyeli [ludzie uczeni]/ przedfię ktoregoby to czãfu kto poczãć myãł/ á około ktorych lat/ [...] ná to łpolek zgodzić á zyednoczyć fie nye mogli. Thã myedzy nimi była nyezgodã. *GliczKsiãż* I5; *BielKron* 107, 328; *SarnUzn* B2; iż mu [Bogu] tego iego gołpodãrłtwã łwiętego nie więcey nie miãło płowãć á thãrgãć/ iedno then nieflãchetny kãkol/ rołterk á niezgodã miedzy wiernemi i iego. *RejPos* 333v, 333v, 334; *GrzegŚm* 15, 33; *WujJud* 66, 123v *marg*, 127, 128 [2 r.], Mm2, Mm7; *WujJudConf* 66, 126v, 127v; Nie ieft to prawdziwy Oćiec/ ktory niezgody miedzy fynmi [*filiorum discordias*]/ãbo wzbudza á forytuie/ ãbo niełtãra się žeby były wykorzenione. *ModrzBaz* 21v, 15v, 114; *SkarJedn* 19, 123; *CzechEp* 259; *BielSen* 12; *OrzJan* 51; *WujNT* 31, 136, 463 *marg*, 576, Xxxxx2; [sędzia] ktory maiaç przed oczymã Bogã y łprawiedliwość niezgodę przerzeczonã miedzy łtronãmi [*quaestionem praedictam inter partes JanStat* 897] prãwnie/ [...] łkończy *SarnStat* 1114, 121, 252, 310, 1068, 1284; *CzahTr* D3; (*marg*) Vczniãmi fię [!] Chryłtułowemi bez zgody zwãć nie mozem. (–) vczniãmi fię moiemi [*Chrystusa*] nie zowćie: [...] iefli niezgodã ieft miedzy wãmi/ iefli fię nie miłueicie [*In hoc cognoscent omnes quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem Vulg Ioann* 13/35; iefliż miłość mieć będźiecie ieden ku drugiemu *WujNT*] *SkarKazSej* 672a.

niezgoda między kim a (i) kim, czym a czym (7): była tãkieź wielka niezgodã/ miedzy trzecim Bonifãcyułem Papieżem Rzymłkim/ á miedzy Pãtryãrchã Konłtãntynopolłkim *KrowObr* 29v; że tã

cznotá ktora (ponieważ w náfzym cieie iefth thá niezgodá/ między rozumem/ á chćiwofćią) walczy/ á podáie zwycięstwo rozumowi/ iefth dáleko dofskonáfza *GórnDworz* Ff6; Były íprzodku między Lutrem á Zwingliufem írogie ípory y roznice o tym Sákrámencie/ [...] tedyć ono fálfz/ coście/ [...] nápiáfáli/ íákoby niefspráviedliwie Kátholikowie náfzy o niezgodzie między Lutrem á Zwingliufem powiádáli. *WujJud* 248v, 128v marg, Mm7; Roku 1297 wielka niezgodá y nieznafski záfczyły fię między miefzczány Rigenfskimi z iedney ítrony/ á między Miftrzem y Brácią Domu Niemieckiego z drugiey ítrony w Liflanciech/ y ták między íobą przes cáte dwie lecie írogą woynę toczyli. *StryjKron* 308; Niezgody międzj Królem Polfskim á Miftrzem Prufkim máią fię vfpokoić. *SarnStat* 1068 marg.

niezgoda z kim [z *sobą* = *między sobą*] (1): którzy [Polacy] ácz wprawdzie częfto w niezgodzie z íobą byli/tá iednák przyczyná/ y to ípólne [ze *strony Turcji*] wízech niebefpieczeńftwo/ ták ie poiednálo *OrzJan* 110.

niezgoda o kim, o czym (5): *GrzegŚm* 15; Niezgody zá czáfow Apofstolfkich nie były w Kościele o Wierze. *WujJud* 128 marg, 66, Mm7; rozbieráiącemu częftokroć z íobą te roznice y niezgody teráfnieyfzych wiekow/ o Bogu/ o Iezufie Chriřtuřie/ y o wierze. *CzechRozm* 10v.

niezgoda w czym [= *na temat czego*] (7): Gdzie niezgodá w Wierze/ táf nie iefť Kořcioł Chriřtuřow. *WujJud* Mm7 [*idem*] 127 marg, 128v marg, Mm7; *NiemObr* 8; Widzáf íákie trudnořci/ morderřtwá y řzkody/ Podeymuią Ziemiánie/ w gránicách niezgody. *BielSjem* 19; *Paprup* Dd2.

niezgoda czyja [w tym: *G sb i pron* (51), *pron poss* (35), *ai poss* (15), *G num* (2); w tym: *pron poss cum ai poss* (1), *sb cum ai poss* (1)] (101): *BielŻyw* 61; *KromRozm I* Gv, M4v, N; A to prze to ták má być pisano, aby řędzie swá niezgodá *causas* nie trudnili *Diar* 93; *RejWiz* 87 marg, Cc7; *RejZwierz* 46; *BibRadz II* 62a marg; Baczáf Troiani niezgodę kfiáfzáf Greckich/ vderzyli ná nie nád przymierze *BielKron* 57v, 170v, 173v, 204v, 239v, 240v (12); A Rzym [...] Vpadł prze dwu niezgody/ iedno že równęgo Ieden ćierpić nie vmiał/ á drugi wyřfzęgo. *KochZg* A2v, A2v; *OrzQuin* E4, O3; *Prot* Ev; *RejPos* 19v, 333v [2 r.]; *BialKat* 126; *BielSat* G2; *GrzegŚm* 14; *RejZwierc* 119, 222v; *WujJud* 4v marg, 13 marg [2 r.], 36, 118, 118v (10); *CzechRozm* 10v, 26v; íż [niektórzy] ábo przyczyny nieprzyiáźni między Pány řieią/ áby kácniey to czego żáfáią zá ich niezgodámi [*causas inimicitiarum*] przemogli *ModrzBaz* 21, 66v [3 r.], 112v; *SkarJedn* 220, 387; *SkarŻyw* 317, 337; *StryjKron* 180, 210; *CzechEp* 105; *KochSz* B3v; *BielSen* 15; *PudłFr* [3]; *GórnRozm* A2; *KochWr* 25, 35; *Paprup* E2, E2v; *ActReg* 12 [2 r.], 29, 30, 138; *GrochKal* 2; *GrabowSet* Vv, V4v; *KochFrag* 41; á potym zá niezgodá Rzymfskáf/ gdy ziemiá Włofka woyną gorzáfáf/ pořiadł [Turczyn] Konřtántonopole *OrzJan* 27, 28, 53; *WujNT* 32, 577, Yyyyy4v; *SarnStat* 1067; *SkarKaz* 244b; *VotSzl* Bv; wyrzućcie kácerřtwá [...] odpufzczáy ieden drugiemu/ á dáruy krzywdy řwoie oyczyznie: áby dla niezgody wáfzey nie ginęáf *SkarKazSej* 661a, 672b, 673b [2 r.], 674a [4 r.], 674b, 675a [2 r.], 676a; *PudłDydo* Bv; *SzarzRyt* D4v. Cf *niezgoda czyja z kim*.

niezgoda czyja z kim (3): gdy obaczył [Alfonfus] niezgodę Elektorow s Papieżem/ niechćiał być Cefárzem/ ábowiem w ten czás było wielkie záfmięzfanie około wybieráfnia Cefárzáf *BielKron* 184, 356v; gdzie okázuie dofyc niezboźnie wrzećzy niezgody Luteráf z Zwingliufzem *WujJudConf* 11.

Ze zdaniem przydawkowym referujícím treść (1): iefliby niezgodá byłáf międzj ítronáfmi czyi on grunt był *SarnStat* 1284.

W połączeniach szeregowych (42): A gdy tak Atila zśzedł tedy miedzi Wuhri śtały śie niezgody/ rośtyrki y też mężoboyśtwa [*insurrexerunt inter Hungaros dissensiones, digladiationes et strages*], tak iż wiele ich miedzi śobą pobili. *MiechGlab* 58; *RejRozpr* H; *KromRozm I* [P2]v; *KromRozm II* ev; A jakożbyśmy my arma foris mocnie być rozumieli, gdyż wewnątrz pełno nienawiści, niezgod, złego serca a zlej myśli jednego przeciw drugiemu, pełno insolencyj, swowolności, mordow, zabijania, gwałtow, najazdów na domy i na zamki? *Diar* 66; niebyłyby tak wielkie bitwy/ rośtyrki/ mordowania/ niezgody iakie widzimy. *GroicPorz* k4v, b2; s tąd czuiemy że ten wąż Zakon/ niezgodę/ gniew/ mierzączkę/ rośtyrk/ śwawolę/ nierząd/ bluźnierstwo/ ý wżgardę/ Stanow Przełożonych z śobą do Polśki przyniośł (*marg*) Owoc Kácerśtwá. (-) *OrzRozm* Bv; *Mącz* 379c; *RejAp* 79v; *RejPos* 19v, 333v; *BiałKat* 338v; *GrzegŚm* 33; á iż nienawiści/ rośtyrki/ y niezgody/ iako hániebne fkázy Chrześcijánśtwá/ koniecznie precz wyrzucone być máią *KuczKat* 160; *WujJudConf* 129; *BiałKaz* Iv; *CzechRozm* 26v; Z śtráchu/ roście/ gniew/ niezgody/ śwary/ nieprzyiáźni/ fromocenia/ rány/ ochromienia/ zabijánia/ á miedzy ludźmi możnemi/ woyny y niezliczone nędze [*ira, discordiae, rixae, inimicitiae, convicia, vulnera, mutilationes, caedes ... bella et ... calamitates*]. *ModrzBaz* 7v, 20, 73v, 79, 112v; *SkarJedn* 19, 21, 148, 155; *SkarŻyw* 31, 504, 560; *StryjKron* 210; *CzechEpPORz* **; *ReszPrz* 54; *BielSjem* 19; Tac [*cnota*] pomoze niezgodi/ pomoze obludi/ [...] Pomoze y pochlebśtwa wignac/ nienawíci *PaprUp* A3v, D2v; że wáżym niedbáłśtwem/ wáżną niezgodą/ á zdrádą y rozboiem ich Tureckie páńśtwo śtánęło. *OrzJan* 28, 48; íeft niepodobno/ żeby miało długo śtać kroleśtwo kácerśkie: gdyż íeft wśzelkich niezgod/ rozdzielenia y rozerwánia pełne. *WujNT* 50; *SkarKaz* 550b; *VotSzl* B2; *SkarKazSej* 674b.

W przeciwstawieniach: »niezgoda ... zgoda (17), miłość (5), pokój (4), jedność (4), wszystko dobre, spokojne postanowienie« [*w tym: zgoda i miłość (2), jedność i miłość (1) zgoda i jedność (1)*] (32): *KromRozm III* E8; *GliczKsiąż* Q2; *OrzQuin* Cv; *RejPos* 334; *BiałKat* 126; *RejZwierc* 228; [*powinność króla*] niezgody miedzy obywatelmi wykorzeniác/ á zgodę śtánowić [*Discordias ... tollere, concordiam constituere*], *ModrzBaz* 15v, 21v, 66v, 73v; Dwá fię Arcybiskupow pośwarzą/ [...] Dwá Pátryárchowie z śobą w nieśnałki zaydą/ íeden íe Papieśz vkroći. A íeśliby íeśzcze dwá Papieżowie byli/ końcáby nigdy niezgodzie nie było: a íednośćby nigdy mieyścá nie miałá *SkarJedn* 60, 19; *CzechEp* 105; *KochWr* 21; Nie pokoy/ ále niezgodę przyśzedł Pan puścić ná świát [Mniemaćieśz ábych przyśzedł dáwac pokoy na ziemię: Bynaymniey / mowię wam: owśzem rozłáczenie. *WujNT* *Luc* 12/51; ... *pacem ... non ... sed separationem*]. *WujNT* *Luc* 12 *arg*; Z káżdym też bliźnim náłżym [...] pokoy mieymy/ á przyczyny żadney do niezgody nie dáymy. *SkarKaz* 209a; że pry íeft woýśko nieprzyiácielskie wielkie/ [...] ále pry śpráwá zła/ niezgodá wielka/ íedności miłości niemáłz/ íedno fię pry śami miedzy śobą káłáią/ rwá/ tárgáią *CzahTr* D3v, E; *GosłCast* 18; O Boże dayże wam śpolną y vprzeymą miłość ná tych ziązdách/ á wśzech niezgod oddalenie. *SkarKazSej* 661 a. *Cf Prysłowie*.

W porównaniu (1): ále wśzyśtki [*wewnętrzne przyczyny upadku państw*] niemal/ iako śtrumienié do głównéy rzeki/ tak do niezgody śye ciągną/ zá którą rzeczypośpolité niśczieią. *KochWr* 20.

W charakterystycznych połączeniach: niezgoda chodzi, (u)czyni (3), gubi (3), idzie (3), namnoży się, niesie, panuje, powstawa, przywodzi (4), psuje (2), psuje się, roście (4), roznosi, rozprasza, staje się, szerzy się, uspokaja się, wszczyna się; niezgoda strachu pełna, szkodliwa (3), uspokojona

(2), *ustawiczna, wielka* (11), *wykorzeniona, zła*; *niezgody oddalenie, oprawianie, poduszczenie, porównywacz, uspokojenie*; *dla niezgody ginąć, w niwecz się obrocić, rozerwać się, upadły, utrapiony, zgubić*; *do niezgody przychodzić, przywieść* (2); *od niezgody powściągać, uspokoić*; *z niezgody rozproszyć się, szkody miewać, [z czyjej] urość* (3); *niezgodom ugodzić, zabezpieć*; *ku niezgodzie ciągnąć*; *niezgodę(-y) (u)czynić* (5), *gasić, mie(wa)ć* (2), *mnożyć* (4), *pobudzać (wzbudzać)* (2), *poczynać, podniecać, porzucić, przedsięwziąć, przynieść, przynosić, puścić* (2), *rodzić, rościć, roznieść* (2), *rozpuszczać* (2), *skończyć* (2), *ukoić, umacniać, umarzać, uspokoić, wnaszać, wpuszczać, wrzucić, wygładzać, wygnać, wykorzeniać* (2), *wyrzucić, zmocnić, zruszyć*; *na niezgody jednacz, sędzia*; *prze(z) niezgodę tracić, upadać (upaść)* (3), *wypędzonym być, zniszczyć*; *za niezgodę jąć się*; *niezgodą(-ami) burzyć się, chorować, czynić [miedzy sobą] (po-, z-)ginąć* (3), *gorszyć, niszczyć* (2), *obalać, obalić się, osłabiony* (2), *popsować się, rozrywać, spustoszyć, stracić, trudnić, upadać, [czyimi] urość, zwalczyć się, zwyciężony*; *za niezgodą(-ami) iść, odpaść, przemoc [co], zniszczyć*; *w niezgodzie być* (2), *kochać się* (4), *mieszkać, wniwecz się obrocić, upadać (upaść)*(3).

Przysłowie [zawsze w przeciwstawieniu: zgoda ... niezgoda]: Zgodą małe rzeczy mnoży/ Niezgodą wiele ich vboży. *BierEz* I4; *Abowiem zgodą/ małe rzeczy mnożą łye/ á niezgodą wielkie niłzctieą. GroicPorz* b3v; *BielKron* [332³]; *A gdzie iedność y zgodą/ tám y Bog pánuie/ Ale niezgodą z gruntu mocne páńłtwa płuie Prot* Av; *RejPos* 333v; *RejZwierc* 226; *Gdzie zgodą tu Pan Bog/ á gdzie niezgodą tu Czárt pánuie. WujJud* 127; *Zgodą rzeczy małe Mnoży; Niezgodą płuie rzeczy choć łpániáte. KlonWor* 51. [Ogółem 8 r.].

Wyrażenia: »niezgoda domowa« [szyk 8:4] (12): *BiałKaz* I, Iv; *Phil* N4; *że nie vważałz/ co zá łzkody przynofzą niezgody domowé OrzJan* 29; *kiedy nie mniéy niebełpieczeńłtwa mamy od nieprzyaciéłá połtronnégo/ iáko od téy domowéy niełczéłnéy niezgody OrzJan* 47, 12; *JanNKar* C; *Niezgody domowé, gorłzé nád woynę. SarnStat* 111, 111; *Nic gorłzého nád domową niezgodę nie máłz SkarKazSej* 674b, 671, 673b.

»haniebna [= przynoszająca hańbę] niezgoda« [szyk 1:1] (2): *iełli tu Bog iéłt w cechu tym/ w ktorým thák hániebna niezgodá iéłt. OrzList* h4v; *CzahTr* E3v.

»krwawa [= powodująca przelew krwi] niezgoda« (1): *Długoż ták maćie/ o niełprzyiáźliwi/ Tákowey krwáwey niezgody bydź chćiwi? GrochKal* 23.

»nienawisna [= wzbudzająca nienawiść] niezgoda« (1): *CzechEp* 105 cf »niestateczność i niezgoda«.

»nieszczesna, nieszczęśliwa [= sprowadzająca nieszczęście] niezgoda« (2:1): *z Greków niełczéłnéy niezgody/ Otoman ná pomoc wezwan do Europy przyiechał BielKron* 239v; *Na cię pogłáda lud twoy vtrapiony/ Lud niełczéłłiwą niezgodą zwáłtony GrochKal* 27; *OrzJan* 47.

»niezgoda sąsiedzka« (2): *á co prędzey gubi krolełtwa/ iedno iáko P. IEZVS mowi/ niezgodá łąsiedzka w nim? [Cf Omne regnum in seipsum divisum desolabitur Vulg Luc* 11/17; ... łámo w łobie rozerwane ... *Leop*; ... przeciw łobie rozdzieloné ... *WujBib]* *SkarKazSej* 659a, 664b.

»spolna niezgoda« (1): *Graecią pod łwą moc podbiłaiąc [cesarz turecki]/ w ten czás/ gdy łpólną niezgodą chorowála/ ázaż niepowiádał/ że z pokojem do niéy iedzie OrzJan* 12.

»sroga [= powodująca okrucieństwo] niezgoda« (1): *Tylko bądźcie zgodnymi o to profzác Bogá/ Aby nie pánowála miedzy wámi łroga. Niezgodá y też zazdrość ku odniełlieniu łławy CzahTr* F3.

»niezgoda swarorodna« (1): Niezgodą fwarorodna/ była tu czas długi. Tyś ná to mieyfce zgodę y miłość wprowadził *GosłCast* 18.

»szatańska niezgoda« (1): a wnowe niewinnych Chrześcian wfyz fźatánfkie niezgody y odźczepieńftwá śieiąc *SkarJedn* 219.

»wnętrzna niezgoda« [szyk 7:2] (9): *Diar* 51; Więc iáko w Wierze/ ták y w Połpolitéy rzeczy/ Káždy fwą porze/ káždy fwoie ma ná pieczy. A dobre połpolité prze wnętrzną niezgodę/ Odnośi ciężką żáłość y okrutną fźkodę *KochZg* A2; zhołdowawfzy zá wnętrzney niezgody powodem Rulfkie Xiążętá/ [...] rofciągnął moc fwoię *StryjKron* 280, 180 *marg*, 335, 395; *GórnRozm* C3; *GrochKal* 24; gdy zámyślał [*Przemysław Wtory*] by pańftwo ftrapione, Z wnętrzney niezgody było vprzátnione. *KlonKr* D4v.

»żałosna [= przynosząca żáłość] niezgoda« (2): Krolu Polfkiey fzerokiey kráiny: W tákowey nálfzey żálofney niezgodzie, W niewielkiey łodce, przeciw śilney wodzie, Niechcąc ia płynąc, nawy fie twey chwytam *GrochKal* 2; *OrzJan* 131.

Szeregi: »niezgoda i bunt« (1): Trzebá fię tedy niezgody y buntow wyftrzegáć [*discordiae et seditiones vitandae sunt*] *ModrzBaz* 114.

»niezgoda i gadanie« (1): IZ tá rzecz w kościele Powfzechnym wielkie záwfsze czyniła miedzy doktory niezgodj y gadánia *WujJudConf* 66.

»herezyja i niezgoda« (1): By iednego Piotrá y iego potomká nie było: nigdyby herezyom y niezgodom nie nálaźł fię koniec. *SkarKazSej* 674b.

»niezgoda i nienawiść« (1): Táž niezgodą y nienawifcią y ini czelnieyfzy fámí miedzy sobą czynili *BielKron* 179v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»nierząd, (a) niezgoda« (2): *BielKron* 328; wnierządzie, wniezgodzie, zdrady zewsząd pełno. *ActReg* 50. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niezgoda i niesnaski« [szyk 4:1] (5): Wfzyfcy kthorzy niezgody y niefnałki miedzy ludem poczynáli/ záwždy ginęli. *BibRadz Deut* 2 *arg*; Pátrźcie iáko y niefnałkom/ y niezgodom domowym vgodźił [*król Zygmunt August*]/że nigdy do złego/ á fłodliwe⁸⁰ zámiezfánia przyśc niemogli. *BialKaz* I; *StryjKron* 308, 335; *SkarKaz* 638b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»niestateczność i niezgoda« (1): A iż byto tym fńádnief/ [...] káždy poiąc y wyrozumief mogł: z obaczeniem [...] ludzkiey niefátateczności y nienawifney niezgody/ á fátateczności vprzeymey y miłey zgody fłowá bożego *CzechEp* 105.

»niezgoda i odrażenie myśli jeden od drugiego« (1): Bo ná nich [*na sejmach*] więcey niezgod/ y odráżenia myśli ieden od drugiego/ y fťanu od fťanu/ przyczyniácie. *SkarKazSej* 673a.

»niezgoda i odstąpienie« (1): My ná Doktorzech wiáry nie kładźiemy: ále nie zgodę ich y odftąpienie vkázuiemy. *GrzegŚm* 14 *marg*.

»niezgoda i odszczepieństwo« (2): *SkarJedn* 219; Pierwfza część liftu, o niezgodách y odźczepieńftwách *WujNT* 577 *marg*. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»pycha i niezgoda« (3): Acź vrząd nawyźfzego kápláná wedle vftáwy Bożey miał być wieczny/ ále pychá y niezgodá Zydowfka fpráwiła to byłá iż Rzymiánie [...] ie odmieniali. *BibRadz* II 62a

marg; by byli ná równieyfzym zoftáli/ nie byłoby nigdy fporow żadnych pánow Krześciánfkich z duchownymi/ bo zá doftátkiem pychá y niezgodá idzye *BielKron* 183; *RejZwierc* 53v.

»rebelija i niezgoda« (1): by był chleb nie rozbodł/ á do rebelliey y niezgody/ kątá podobno ná świecie obftitfzego y naśiedleyfzego nie przywiodł. *GostGospSieb* +4.

»rozdwojenie i niezgoda« (1): tákby fie wfyzyfcy do iednego Krolá y Pálterzá od Bogá dánego zgromádźili: á iuzby tákiego rozdwoienia nie było/ y tych niezgod. *CzechRozm* 187.

»niezgoda i rozdział« (2): Y ták zmocnił heretyctwem onym niezgodę y rozdział kroleftwá: wiedząc/ iż iedná wiará iednę Rzeczpořp: zgodną czyni. *SkarKazSej* 685a, 683b.

»rozerwanie i (albo) niezgoda« [szyk 2:1] (3): *SarnUzn* B2; bez ktorých [następców św. Piotra czyli papieży] [...] wiará by Chrześciánfka vpádác musiałá/ rozerwania y niezgod by fie námnożyło *SkarJedn* 113; *SarnStat* 114. [Ponadto w połączeniach szeregowych 7 r.]

»niezgoda i rozpusta« (1): A to coć fie zda/ że wtéy niezgodzie y rořpuście nářzy Pan potomká niema? *KochWr* 35.

»rozruchy, (i) niezgoda« [szyk 2:1] (3): *NiemObr* 8; y kto ieft thákowego vmyřfu/ áby w Oyczyznę fwą wnařzał domowe niezgody y rozruchy/ *hoftis Patriae* ma być fłufnie mian *Phil* N4; *SkarKazSej* 675a.

»rozterk, (a, abo, ani, i) niezgoda« [szyk 19:7] (26): *Diar* 51; *KochZg* A3; *OrzQuin* Cv; iefliże w rádzye iákiey/ thák wielkiey iáko y máley/ będye iáki rořterk ábo niezgodá *RejPos* 334, 79v, 333v [3 r.], 334; y dźiř cęřto fie przygadza/ że Papieżá/ y infze przełożone/ niřfzy vpomináią [...] á przedię niemář przeto żadney niezgody áni rořterku w Kořcieło *WujJud* 128, 5, 128 [2 r.], 154v; *WujJudConf* 128, 154v; Lecź ktorzi fą prawdźiwey cnoty miłowniki/ [...] á iáko iym kochác fię w niezgodách á rořtyrkách ludzkich [*discordiis hominum ac dissensionibus delectari*] przyřtoi? *ModrzBaz* 66v; Lecź fami Grekowie w rořterkach fię y niezgodzie kocháli/ one fiali y mnożyli *SkarJedn* 329; *KochWr* 21; *Phil* O; CHćąc [...] zábieżec wczás rořterkóm y niezgodóm domowym [*periculis dissensionum et seditionum intestinarum*] *JanStat* 195] *SarnStat* 111, 593; Do tákich vtrat y przekleřtwá/ pewnie was tá wářzá niezgodá/ y rořtyrki domowe przypráwią. *SkarKazSej* 674a, 658b *marg*, 664b, 684b. [Ponadto w połączeniach szeregowych 7 r.]

»roźnica i (a) niezgoda« (4): ále mię tego więřfzy řtrách/ iż roźnice á niezgodá miedzy námi w mieřcie powřtawá *BielKron* 107; *WujJud* 118v; *CzechRozm* 10v; dla tego ieden krol ieft/ áby wřzytkich roźnice y niezgody gářil y vmarzał. *SkarKazSej* 674b. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»roźność, (a, i) niezgoda« [szyk 3:1] (4): *Mącz* 383c; *RejZwierc* 119; *WujJudConf* 11v; Iáko prawdźiwey náuki á nieomyłney w kořciele Bożym pewny nie omyłny znák ieft/ iedno ferce/ ieden duch/ iedno zdánie/ iedno rozumienie: ták nieprawdźiwey/ fałřzywey náuki roźność á niezgodá. *ReszPrz* 54. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»niezgoda, zły rząd« (1): aby nas nieprzyjaciel [...] w tej niezgodzie, w tym złem rządzie a bez żadnej gotowości nie zastał ku ořtatecznemu upadkowi naszemu *Diar* 65.

»niezgoda, (a, i) spor« = *controversiae et discordiae* *Modrz* [szyk 4:1] (5): Pánowáká myędy Korynthczyki yefřcze zá ezáfu S. Páwłá nyezgodá y řpor *KromRozm* III D5v; *ModrzBaz* 21 v; *WujNT*

460; wżyftki niezgody/ łpory między łtronami [*omnes dissensiones, controversiae et damna inter partes JanStat 844*] [...] máią bydź włpokoioné *SarnStat 1068, 1108. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]*

»niezgoda a (i) sprzeciwieństwo« (2): Abowiem ták to przeźrzał Pan Bog/ áby przez tákowe niezgody y łprzeciwieńftwá/ tym więcey prawdá łie pokázowálá *WujJud 129v, 126v.*

»swar i niezgoda« [*szyk 3:1*] (4): *SkarJedn 61*; Swar był początkiem/ y niezgodá Twego małżeńftwá/ Priámicze *KochOdpr C4*; ktorzy [*heretycy*] záfwe máią łwary y niezgody miedzy łobá/ iáko plagę Bożá *WujNT 136, 576. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.]*

»niezgoda i tyrráńftwo« (1): A on drugi [*równocześnie obrany papież*] do łiebie ty ciągnął/ co łię w niezgodzie y tyrráńftwie kocháli. *SkarŻyw 164.*

»niezgoda i walka« (1): wedle náuki Świętego Hiláregó/ Niezgodá y walká Heretyków/ pokóy czyni Kościołowi Bożemu *BiałKat 126. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]*

»warchoł, niezgoda« (1): Iżeśmy tám miłóści żadney nie widzieli Iedno wárchoł niezgodá/ tą łeft łeich ozdobá *CzahTr E.*

»niezgoda (i) waśń« [*szyk 4:1*] (5): Włzędzie pełno łeft niezgod/ waśni/ miedzy wámi. *BielSen 12; ActReg 12 [2 r.]*; Bo iáko o nim [*o królestwie*] w niezgodzie y waśniách rádźić *SkarKazSej 673a, 673b. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]*

»niezgoda, (albo, i) wojna« = *discordia atque bellum; discordia aut guerra JanStat (4)*: Bo żadna rzecz rychley nie zgubi Rzeczypołp: iáko wnątrżna niezgodá/ wnątrżna woyná/ á zwłáczá gdy łufz do krwi rozlánia przydźcie. *GórnRozm C3; JanNKar C*; gdyż tákowé niezgody y woyny nietylko łámé oné y łch poddáné/ ále tész łnych wiele zá łobá ciągná w wpadek ku zginieniu *SarnStat 1067, 252. [Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.]*

»zgoda z niezgodá« (1): co Philozophóm wielką trudność czyniło/ bádájącym łye o rzeczy początku á połtánowieniu/ chcąc to przyłádzáć [...] hármoniéy á zgodnému włózeniu/ [...] zgodzie z niezgodá: która po włpokoieniu rozpędziłá á włóżyłá rzeczy *Oczko 5. [Ponadto w przeciwstawieniach 16 r.]*

»niezgoda i złość« (1): gdy Chrześcijánie łwemi niezgodámi y złóściami łwego Chryłtułá źle do Turkow y poháńcow wdáią *SkarKaz 244b.*

»zuchwalstwo i niezgoda« (1): porzucili Mniłzy y Mniłzki kapice/ Kfiężá Rewerendy [...] po Niemieckiey źiemii blúźnierftwá ná Máiełtat Boży/ á ku łudźiam y zwierzchnóści zuchwálftwo/ y niezgodę rozniełli. *ReszPrz 73.*

W przén (39) : Ten zbogiem miezka wniełgodzie Kto wkijem ynem wiare kładzie. *RejKup m4; KromRozm I M4v; GórnDworz Ff6; SkarJedn A4v, 245; Oczko 5*; iáko łzumne morłkie wody / Prze wielkie wiátrów wpornych niezgody. Ná Oceanie połnocnym báłwány Do krzywych brzegow wálá ná przemiány. *KochSz B3v; PudłFr [3]*; Omowá podułzczá/ więc chćiwość záfodźi/ Drapiełftwo nálega/ á niezgodę rodźi/ Gniew miełza w żyłách krew *GrabowSet N3, V4v; OrzJan 12*; gdyż niezgodá nic do kupy nie niełie/ ále włzytko rołprałza/ y roźnemi wiátry roznołi. *SkarKazSej 673a, 676b; PudłDydo Bv.*

Zwrot: »niezgodę(-y) (w)siác, rozsiewác, siejący; rozsiewacz (a. rozsiewca) niezgod(y)« [*w tym: miedzy kogo (1), w co (1), miedzy kim (3), w czym (2), miedzy kogo a. miedzy kim [zawsze: miedzy*

bracią] (6)] [szyk zmienny] (13:2:2;2) (19): *BierEz* S2v; Ty między pokornymi ludzmi zawnzdi niezgodę rozfięwałz [Tu *inter homines humiles semper discordiam seminas*; Thy ... szawszdysz rosthyrky dzyelal *HistAl* 1510 377] *HistAl* I8; Człowiek Apoftothá (ábo zbiegliec) [...] złym fercem myfli złe/ á ná káždy čás niezgody fieie [iurgia *seminat*; fwyary rozšíęwa *WujBib*] *Leop Prov* 6/14; Kietlicá który był rozfięwáczem wšytkich niezgod bráckich Kázimierzá z Miefzkiem/ poimał *BielKron* 356v; *OrzQuin* Aa3v; iáko pierwfzy Apoftátá y miftrz wšytkiey pychy y głowá hárdości ktora zawnzdy niezgody sieie. Bo miedzy hárdemi mowi piłmo zawnzdy fwyary pánuią. *SkarJedn* 19; Márek Ephefki/ rozfięwca niezgody miedzy brácią/ y fługá Dyabelfki/ w Cárorodzie y po wšytkiey Grecey/ Czernce profte á vporne wzburzył *SkarJedn* 320; gdzie iuz byli Grekowie Cárogroccy znowu odščzępieńcy vprzedzili/ y niezgodę wšiali miedzy brácią *SkarJedn* 322, 219, 229, 255, 296, 328, 329; vpominałem áby obie mátkce fwoie kościoł Boży y oyczynę/ [...] miłowáli: áby ich kácerftwy nie rozroźniáli/ á niezgody miedzy nie nie śiali *SkarKaz* 2v; Abo fię zgadzay/ ábo bądź wykłęty y z domu wypaday/ á miedzy brácią niezgody nie rozšieway. *SkarKazSej* 684a, 659a, 661a, 675a.

Wyrażenia: »gorzka niezgoda« (1): iżeby Céfarz [...] v ziemi fwéy/ pokóy vczynił [...] wšdy táki/ którymby [...] vkoiwšy té fpory mógl Niemiecká ziemię wyzwolić z téy boiáźni/ z tego zámiešzania ták ludži/ iáko y rzeczy [...] by był Céfarz [...] wšyftkim królestwóm y wšyftkim wolnym ludžióm/ tę ták žáłoŃná/ gorzká/ y ftráchu pełná niezgodę gwałtem wydárł *OrzJan* 131.

»jadowita niezgoda« (1): ábyście fię ná páná fwego/ y rády zacne iego w tákich wáłzych iádowitych y fzkodliwych niezgodách/ rozłádek dawáli/ y ná iego wyrokách przeštawáli *SkarKazSej* 675a.

»niezgody matka« [szyk 2:1] (3): GDyż každého roftérku y niezgody ięft mátká fpólne obcowánié [Cum *omnis dissensionis et discordiae sit mater ipsa communio JanStat* 561]/ w któręy téz y brácia rodzeni niektórzy ku nieprzyiáźni y fwaróm wielkim częftokróć bywáią pobudzeni *SarnStat* 593; Przetoż odnowćie miedzy sobá święty pokoy/ zgodę/ y iedność. wyrzucćie kácerftwá/ ktore fą wšytkiey niezgody mátką *SkarKazSej* 661a, 675a *margin*.

»nasienie niezgody« (1): ktora [skaza] zawnzdy miála w sobie nášienie zdrády/ niezgody/ zwády/ y woyny wnątržney [seminarium *perfidiae, discordiae, seditionis, belli intestini*] *ModrzBaz* 79.

a. *Niezgodne współbrzmienie dźwięków w muzyce, brak harmonii, dysonans; diaphonia, discrepantia Mącz; asymphonia, discors, inconsonantia Calep* (3) : *Discrepantia, Niezgodá/ Nie yednákie brzmienie. Mącz* 68b.

Wyrażenie: »w śpiewaniu niezgoda« [szyk 1:1] (2): *Diaphonia, Niezgoda/ Niezgodzanie w śpiewaniu/ gdy fie dwa głófy niechcą w yednę notę trafić. Mącz* 84d; *Calep* 108b.

2. *Sprzeczność, różnica, nieodpowiedniość, błąd; discordantia Mącz; pugnantia Modrz; anomalía, inaequalitas Calep* (99) : Położ ty gdzye pod fłońcem śnieg/ lod/ wołk/ á wodę/ Położże glinę/ błoto/ vřrzyłz wnet niezgodę. Owo wnet zátwárdzyeie/ owo fie rošplynie/ A ták káżdá náturá fwemi kftałty fłynie *RejWiz* 141v; *Mącz* 65b; *WujJud* 12; ięfli gdzie znaydźiefz roznicę [...] wiedz/ iż gdzie ktore fłowo/ álbo wirłz/ rozno tłumáczę/ [...] tłumáczą/ tedy tákowá niezgodę po ftronach znáczyliŃmy. *BudBib* B4; *BudNT przedm* b2, b2v; A ktemu y to też przydáią ięłczce żeby fie wiele niezgod náydowác miáło w tym náłzym Nowym Teštámeńcie/ dla czego temu wierzyć niechcą/ żeby z BOgá y z duchá Bożego fpiřány być miáł *CzechRozm* 145v; ięfli by nowy Teštáment dla

tákich niezgod/ ktore fie zda w łobie mieć/ miał być odrzucony/ tedyby fie y łtóry odrzucić musiał *CzechRozm* 148; iż nieślufznie żydowie nálezemu Nowemu teftámentowi niezgody zádáiá/ gdyż też tákiefz [...] w ich fie kfięgách náyduiá. *CzechRozm* 149, 146 [3 r.], 146v [4 r.], 147v [2 r.], 148, 149v [3 r.], 152v; Iáko naprzod niezgody/ ktorých fię rozmáitých wiele/ w Wędzidle X.K. náyduie: gdzie fię nie tylko z infzými/ ále y łam z łobá nie zgadza. *CzechEp* 173; Tu niech káždy baczy iáko fię w tym X.K. łam z łobá zgadza/ raz ták á drugi inák rzecz łwá prowadząc/ á k temu y łamemu Chriftułowi Pánu niezgodę zádáiác. *CzechEp* 175, 175, 176, 177 *marg*, 178, 179 [2 r.] (22); Tu niemála niezgodá z tákiefz nie tylko rozney/ ále przeciwney o nas powieści: bo co pierwey wyznał/ y iż niepotáiemnie/ ále iáwnie fię łchadzamy [...] to zásię zápomniawfzy fię pokátnymi náukámi názywa. *NiemObr* 22; Anomalia – Nierownofcz Niezgota [!]. Inaequalitas, cui opponitur analogia. *Calep* 73a; Pátrz iákie czyni łłczęście [!] w nas niezgody, Ieden z pożytkiem drugi nie bez łzkody. *KlonKr* D4v.

niezgoda czego [= w czym, między czym a czym] (16): Podzielili odzienia moie łobie/ á na vbior moy miotáli łos. á drugie [księgi NT] tego na mniefz nie włpomináią, (*marg*) Niezgodá ksiąg łwiętych (-) [...] A to małz o Łáćinłkich ksiąg niezgodzie. Greckie łepak [...] iefzzcze fię gorzey miefzdy łobá niezgadzáią. *BudNT przedm* b3, *przedm* b3; Rozmówá Dziewiáta [...] w ktorey łá trzy rzeczy/ iedná o niezgodách Ewángeliłkich ábo nowego teftámentu *CzechRozm* 145; O ktorých niezgodách obudwu [Starego i Nowego] teftámentow [...] wolę [...] będziefz tego potrzebá/ potym pomyłłiefz *CzechRozm* 149v, 146 [3 r.], 146v, 147v, 148 *marg*, **2v, **3; łpiefz [praw] ktore teraz mamy/ nie łá cáłe. Przeto też pokázuie fię w nich niektorych praw niezgodá [legum quarundam pugnantia] *ModrzBaz* 98; *CzechEp* 186; *SarnStat* 754.

niezgoda miefzdy czym a czym (2): A nierozumiefz żeby táka niezgodá tylko miefzdy Greckiefzmi á Łáćinłkiefzmi księgámi byłá: Wiefz że łame księgi Łáćinłkie miefzdy łobá niezgodne/ ale nierowno wiefzłza walká miefzdy Greckiefzmi. *BudNT przedm* b2v, k. Kk3.

niezgoda w kim [= w dziele czyim], w czym (2): áby fie Żydowie wiefzej przeciw nowemu nálezemu Teftámentowi nie burzyli / [...] okaż też y w łtórym ich piłsmie niezgody. *CzechRozm* 148, 52.

niezgoda w czym [= na temat czego, dotyczáca czego] (7): choćiáłz fie zda [...] żeby w nálezym nowym Teftámentie/ w tych łłowách niezgodá byłá *CzechRozm* 147v, 67v, 127, 128, 146, 147; Włzákże iedná/ nie ciężkomi tego iefzzcze znáczniey dołóżyć/ kilká przykłádo w łftáwiefzłzy tey niezgody/ á zwłáczá w rzeczách prołłfznych y iáfniefzłzych. *CzechEp* 187.

niezgoda czyja [= miefzdy kim] (1): Aby kto nie mniémał/ iż I.M.X.K. łam fię ták z łobá niezgadzáią/ zgadzác fię miał z kim infzym: potrzebá y to pokázác iż niezgadza. Nie mowię z łtrony nas gdzie z obu łtron znáczna iefzł włzem niezgodá nálezá: ále to mowię z łtrony infznych/ o ktorých by kto mniémał/ żeby fię z nimi wybórniefz zgadzál *CzechEp* 186.

niezgoda czyja [zawsze G sb o autorach dzieł pisanych] (12): Niezgodá Sonezianow Bo mowię raz łłwo to Per zawłdzy Synowi náleży. A tu mowię: Non per filiu^m clamauit. *SarnUzn* E8v *marg*; O Niezgodách Piłárzow Nowego teftámentu *CzechRozm* Av; *CzechEp* 173 *marg*, 174 *marg*, 175 *marg* [2 r.], 176 *marg*, 201. Cf *niezgoda czyja z kim*.

niezgoda czyja z *kim*, z czym [zawsze G sb] (4): iż się zda być w tych kilka miejsc [...] wielka niezgodą y łamego iedno Piłárzá z łobą/ y iednego z drugim *CzechRozm* 149; o niezgodach *I.M.X.K.* z łowem Bożym/ ktorym też liczby nie máłz niech będzie dofyć. *CzechEp* 192, 186 *marg*, 202.

niezgoda czego z czym (1): *WujNT przedm* 20 *cf* »zgoda i niezgoda«.

Z przytoczeniem (1): 2. Niezgoda. Tyś iest Christus syn Boży. *CzechEp* 199 *marg*.

Ze zdaniem przydawkowym lub podmiotowym referującym treść (4): *BudNT przedm* b2 [2 r.]; 1. Niezgoda. Zeby Bog kwoli synowi miłować miał świat. *CzechEp* 187 *marg*; Ktemu y to nie lada niezgodą [...] gdy łwemu kościołowi zádáie wielkie bálwochwálftwo. *CzechEp* 195.

W przeciwstawieniu: »zgoda ... niezgoda« (1): Przetho w dobrich rzeczach zwali thę Liczbę [dwoie] łtarzy mędrzi zgodą towarzysftwa/ y łprawiedliwością/ iż się w dwoich częłciach kocha równo rozważonych. Zafię we dwu nie równych rzeczach zwali ią niezgodą/ gdy bywa z dwu niezgodnych rzeczy łłożona. *Kłosałg* A2.

W charakterystycznych połączeniach: *niezgoda dziwna (dziwniejsza)* (2), *gruba, łacniejsza ku rozwiązaniu, mniejsza, niejasna, nieprzystojna [czemu], podlejsza, trudniejsza, wielka (więtsza)* (3); *niezgoda ksiąg [jakich], pozwu, praw, Testamentu (Starego a. Nowego)* (10); *niezgody mieć w sobie, zadawać*.

Szeregi: »niestateczność i niezgoda« (1): Ktemu niestáteczność y niezgodę w nabożeńftwie ludzi tych co się Iezufem zálkádáię/ Krześciány nazywáię *CzechRozm* 67v.

»niezgoda, obłędliwość« (1): iż w nich wiele niezgody/ [...] wiele obłędliwości/ [...] ráczey iuż było rzecz tę łamym łowem Bożym odpráwować. *CzechEp* 52.

»odmiana i niezgoda« (1): cze⁸⁰ pełne iest I.M. Wędzidło z takimi dziwnymi odmianami y niezgodami rzeczy *CzechEp* 186.

»omyłność i niezgoda« (1): chybáby też Prorokowi temu omyłność y niezgodę przypifác fmiál *CzechRozm* 141.

»niezgoda i przeciwnomowność« (1): Niezgody tedy y przeciwnomowności w ktorych [autor *Wędzidla*] łam łobie iest ná odpor przypomináię *CzechEp* 173.

»niezgoda albo przeciwność« (1): O niezgodzie álbo przeciwności pozwu, ze nie w łowie, ále w rzeczy ma bydz rozumiano *SarnStat* 754.

»niezgoda i różność« [szyk 1:1] (2): *CzechRozm* 127; iż co w iednym [tekście] iest przytrudnieyfzym/ to w drugim iest łacniey wyrażono: y te łame różności y niezgody ktore się w Graeckim y w Łácińfkim náyduię/ częłtokróć do práwego piłmá wyrozumienia wiele pomagáię *WujNT przedm* 17.

»zgoda i niezgoda« (1): czemum ia nie tylko z Łácińfkiego/ ále y z Graeckiego te księgi przełóżył/ y czemum zgodę y niezgodę Graeckich z Łácińfkimi księgami włzędy znaczył *WujNT przedm* 20. [Ponadto w przeciwstawieniu 1 r.]

3. Stan nienormalny, nieład, nieporządek, zamieszanie, zaburzenie, przykre okoliczności, trudna sytuacja, ciężkie położenie; *dividia Cn* (5) : że iuż Pánowie przeciwko onemu práwu iáwnie ziemie poliadáli/ czym się byli ludzie ták bárzo obnáżyli/ że iuż áni woiovác/ áni synow łwych wychowywác/ áni się ożeniác chcieli/ y máło zá tą niezgodą po włzytkiej Włófkiej ziemi niewięcey

było ludzi niewolnych którzy role sprawowali/ niżli synow ziemskich. *Phil* P4; Ponieważ w ten czas niezgodą powstaie/ kiedy kto swęgo odbięgaiać/ w cudzy sie vrzad wdaie *OrzJan* 49.

Przysłowie: Nie pomoze ciálu wodá/ Ielli ná duży niezgodá. *RejZwierc* 237v.

Szeregi: »mieszanina i niezgodá« (1): gdy kto powinności swej zaniechawszy cudzą ná sie przyjmuie/ záczy nic sie tam dziać dobrze y porządnie nie może/ ále Rzeczpospolita zwatłona być musi takowá mieszániną y niezgodą. *Phil* S2.

»niezgodá i uciśnienie« (1): Thez iesli bi sye przitrafila nyektora nyezgodá, y vczifnyenye na Stephana Woyewodá [...] Tak yz nyebadzie mogli wziemy swej vyaczej wytrwacz, thedi yemu bądzie othworzono, y nyebronyono do nałchich zyem przycz *LibLeg* 6/78v.

Synonimy: **1.** nieprzyjaźń, niesnaska, niestwora, niestworność, nieustawiczność, poswarek, rozdwojenie, rozdział, rozdzielenie, rozłączenie, rozterk, różnica, różność, spor, sporka, sprzeczanie, sprzeczanie się, swar, warchoł, waśń, zwada; **a.** niestrojność; **2.** nierówność, różnica, różność, sprzeciwieństwo, sprzeciwność, walka; **3.** nieporządek, zamieszanie, zamieszka.

Cf **NIEZGODNOŚĆ, NIEZGODZENIE, ZGODA**